

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website

<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

M2412

कविकुलबुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल क. M2412 विषय स्तोत्र
नाव वेदांग-स्तोत्र संग्रह भाग- पहिला
लेखक/लिपीकार दिवाकर - कादास मुलप्री
पृष्ठ 30 काळ पूर्ण/अपूर्ण

M2412

M2412

वेदोक्तं स्तोत्रं रामायणे

प्रथमो भागः

॥ अथ वेदांतस्तोत्रसंग्रहप्रारंभः ॥

किंमत २ आना-

वेदान्तस्तोत्रसंग्रहस्य प्रथमो भागः

सूचीपत्रम्

— १ —

स्तोत्र	पत्रांक	स्तोत्र	पत्रांक
१ प्रातःस्मरणम्	१	७ हस्तामलकम्	६
२ विज्ञाननौका	१	८ दक्षिणामूर्तिम्	७
३ आत्मषट्कम्	२	९ मनीषापंचकम्	९
४ आत्मचिंतनम्	३	१० काशीपंचकम्	१०
५ सिद्धांतबिंदुः	५	११ वाक्यवृत्तिः	१०
६ आत्मपंचकम्	५	१२ परा पूजा	१४

मुंबई.-खेतवाडी, ब्याकरोड घर नं. १-२ व ३ येथे “ तत्त्वविवेचक ” छापखान्यात

रा. भिवा हरी शिंदे यांनी छापिले ते नारायण मूळजी यांनी काळबादेवी रोड

दुकान नंबर ३४७ येथे प्रसिद्ध केले.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रातःस्मरणस्तोत्रप्रारम्भः ॥ प्रा-
 तःस्मरामि हृदि संस्फुरदात्मतत्त्वं सच्चित्सुखं परमहंसगतिं
 तुरीयं ॥ यत्स्वप्नजागरसुषुप्तमवैति नित्यं तद्वद्वा निष्कलमहं
 न च भूतसंघः ॥ १ ॥ प्रातर्भजामि मनसो वचसामगम्यं
 वाचो विभाति निखिला यदनुग्रहेण ॥ यन्नेति नेति वच-
 नेर्निगमा अवोचुस्तं देवदेवमजमच्युतमाहुरग्र्यं ॥ २ ॥
 प्रातर्नमामि तमसः परमर्कवर्णं पूर्णं सनातनपदं पुरुषोत्त-
 माख्यं ॥ यस्मिन्निदं जगदशेषमशेषमूर्तो रज्ज्वां भुजंगम-
 इव प्रतिभासितं वै ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदं पुण्यं लोकत्रयवि-
 भूषणं ॥ प्रातःकाले पठेद्यस्तु स गच्छेत्परमं पदं ॥
 इति श्रीभगवत्पादाचार्यविरचितं प्रातःस्मरणस्तोत्रं संपूर्णम्

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ विज्ञाननौकाप्रारम्भः ॥ तपोयज्ञदानादिभिः शुद्धबुद्धिर्विरक्तो नृपादौ पदे तुच्छबुद्ध्या ॥ परीत्यज्य सर्वं यदाप्नोति तत्त्वं परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥ दयालुं गुरुब्रह्मनिष्ठं प्रशांतं समाराध्य भक्त्या विचार्यस्वरूपं यदाप्नोति तत्त्वं निदिध्यासविद्वान् परं ब्र० ॥ २ ॥ यदानंदरूपं प्रकाशस्वरूपं निरस्तप्रपञ्चं परिच्छेदशून्यम् ॥ अहंब्रह्मवृत्त्यै कगम्यं तुरीयं परं ब्र० ॥ ३ ॥ यदज्ञानतो भाति विश्वं समस्तं विनष्टं च सद्यो यदात्मप्रबोधे ॥ मनोवागतीतं विशुद्धं विमुक्तं परं ब्र० ॥ ४ ॥ निषेधे कृते नेति नेतीति वाक्यैः समाधिस्थितानां यदा भाति पूर्णं ॥ अवस्थात्रयातीतमद्वैतमेकं परं ब्र० ॥ ५ ॥ यदानंदलेशैः समानंदविश्वं

यदा भाति सत्त्वे सदा भाति सर्वं ॥ यदालोचिते हेयम-
न्यत्समस्तं परं ब्र० ॥ ६ ॥ अनंतं विभुं सर्वयानि निरीहं शिवं
संगहीनं यदोकारगम्यं ॥ निराकारमत्युज्ज्वलं मृत्युहीनं
परं ब्र० ॥ ७ ॥ यदानंदसिंधौ निमग्नः पुमान्स्यादविद्याविलासः
समस्तप्रपंचः ॥ तदा न स्फुरत्यद्भुतं यन्निमित्तं परं ब्र० ॥ ८ ॥
स्वरूपानुसंधानरूपां स्तुतिं यः पठेदादराद्भक्तिभावो मनुष्यः
॥ शृणोतीह वा नित्यमुद्युक्तचित्तो भवेद्विष्णुरत्रैव वेदप्रमा-
णात् ॥ ९ ॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचिता विज्ञाननौका
समाप्ता ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ आत्मषट्स्तोत्रप्रारम्भः ॥
मनोबुद्ध्यहंकारचित्तानि नाहं न च श्रोत्राजिह्व न च
घ्राणनेत्रे ॥ न च व्योमभूमी न तेजो न वायुश्चिदानंदरूपः

शिवोहम् शिवोहम् ॥ १ ॥ अहं प्राणवर्गो न पञ्चानिला मे
 न तोयं न मे धातवो नैव कोशाः ॥ न वाक् पाणिपादौ न
 चोपस्थपायू चिदानंदरूपः शिवोहं शिवोहम् ॥ २ ॥ न मे
 द्वेषरागौ न मे लोभमोहौ मदो नैव मे नैव मात्सर्यभानं ॥ न
 धर्मो न चार्थो न कामो न मोक्षश्चिदानंदरूपः शिवोहं शि-
 वोहम् ॥ ३ ॥ न पुण्यं न पापं न सौख्यं न दुःखं न मंत्रो न तीर्थं
 न वेदा न यज्ञाः ॥ अहं भोजनं नैव भोज्यं न भोक्ता चिदानं-
 दरूपः शिवोहं शिवोहम् ॥ ४ ॥ न मे मृत्युशंका न मे जाति-
 भेदः पिता नैव मे नैव माता न जन्म ॥ न बंधुर्न मित्रं गुरुर्नैव
 शिष्यश्चिदानंदरूपः शिवोहं शिवोहम् ॥ ५ ॥ अहं निर्विकल्पो
 निराकाररूपो विभुर्व्याप्य सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणि ॥ सदा मे सम-

त्वं न मुक्तिर्न बंधाश्चिदानंदरूपः शिवोहं शिवोहम् ॥ ६ ॥
इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितमात्मषट्स्तोत्रं समाप्तम् ॥
श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ आत्मचित्तनप्रारम्भः ॥ अहं ब्रह्मा-
स्मीत्यनुभवं वदति शिष्यः ॥ अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवाख्य
मव्ययम् ॥ इति स्यान्निश्चयान्मुक्तो बद्ध एवान्यथा भवेत् ॥ १ ॥
अहमेव परं ब्रह्म न चाहं ब्रह्मणः पृथक् ॥ इत्येवं समुपासीत
ब्राह्मणो ब्रह्मणि स्थितः ॥ २ ॥ अहमेव परं ब्रह्म निश्चितं चित्त
चित्यताम् ॥ चिद्रूपत्वादसंगत्वादबाध्यत्वात्प्रयत्नतः ॥ ३ ॥
सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं चैतन्यं च निरंतरम् ॥ तद्ब्रह्माहमिति ज्ञा-
त्वा कथं वर्णाश्रमी भवेत् ॥ ४ ॥ अहं ब्रह्मास्मि यो वेद स सर्व
भवति त्विदम् ॥ नामृत्या ईशते देवास्तस्यात्मैषां भवेद्विसः

॥५॥ अन्योसावहमन्योस्मीत्युपास्तेयोन्यदेवता ॥ न स वेद-
 नरो ब्रह्म स देवानां यथा पशुः ॥६॥ अहं देवो न चान्योस्मि
 ब्रह्मैवाहं न शोकमाक्रुः ॥ सच्चिदानंदरूपोहं निर्विकल्पस्वभाव-
 वान् ॥७॥ आत्मानं सततं ब्रह्म संभाव्य विहरंति ये ॥ न तेषां
 दुष्कृतं किंचिद्दुष्कृतोत्था न चापदः ॥८॥ आत्मानं सततं ब्रह्म
 संभाव्य विहरेत्सुखम् ॥ संसारे गतसारे यस्तस्य दुःखं न जा-
 यते ॥९॥ क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यः कुर्यादात्मचित्तनम् ॥
 स महापातकं हन्यात्तमः सूर्योदयो यथा ॥ १० ॥ अज्ञा-
 नाद्ब्रह्मणो जातमाकाशं बहुदोषमम् ॥ आकाशाद्वायुरूप-
 न्नो वायोस्तेजस्ततः पयः ॥ अंभसः पृथिवी जाता ततो
 ब्रीहियवादिकम् ॥ ११ ॥ पृथिव्यप्सु पयो वन्हौ वन्हर्वो-

यो नभस्यसौ ॥ नभोप्यव्याकृते तच्च शुद्धे शुद्धोऽस्म्य-
 हं हरिः ॥ १२ ॥ अहं विष्णुरहं विष्णुरहं विष्णुरहं
 हरिः ॥ कर्तुर्भोक्रादिकं सर्वं तदविद्योत्थमेव च ॥ १३ ॥
 अच्युतोऽहमनंतोऽहं गोविंदोऽहमहं हरिः ॥ आनंदोऽहमशेषोऽह-
 मजोऽहममृतोऽस्म्यहं ॥ १४ ॥ नित्योऽहं निर्विकल्पोऽहं निराका-
 रोऽहमव्ययः ॥ सच्चिदानंदसंदोहः पररूपोऽस्म्यहं सदा ॥ १५ ॥
 ब्रह्मैवाहं न संसारी मुक्तोऽहमिति भावयेत् ॥ अशक्तुवन्भा-
 वयितुं वाक्यमेतत्सदाभ्यसेत् ॥ १६ ॥ ध्यानयोगेनैकमासा-
 द्ब्रह्महत्यां व्यपोहति ॥ षण्मासाभ्यासयोगेन सर्वं पापं व्य-
 पोहति ॥ १७ ॥ संवत्सरकृताभ्यासात्सिद्ध्यष्टकमवाप्नुयात् ॥
 यावज्जीवं सदाभ्यासाज्जीवन्मुक्तो न संशयः ॥ १८ ॥ नाहं

देहो न च प्राणो नेन्द्रियाणि तथैव च ॥ न मनोहं न बुद्धिश्च
 नैव चित्तमहंकृतिः ॥ १९ ॥ नाहं पृथ्वी न सलिलं न च
 वह्निस्तथानिलः ॥ न चाकाशो न शब्दश्च न च स्पर्शस्त-
 थारसः ॥ २० ॥ नाहं गंधो न रूपं च न मायाहं न संसृतिः ॥
 सदा साक्षिस्वरूपत्वाच्छिव एवास्मि केवलं ॥ २१ ॥ अक-
 र्ताहमभोक्ताहमसंगः परमेश्वरः ॥ सदा मत्सन्निधानेन
 चेष्टते सर्वमिन्द्रियम् ॥ २२ ॥ आदिमध्यांतमुक्ताहं न बद्धोहं
 कदाचन ॥ स्वभावनिर्मलः शुद्धः स एवाहं न संशयः
 ॥ २३ ॥ सर्वज्ञोहमनंतोहं सर्वगः सर्वशक्तिमान् ॥ आनंदः
 सत्यबोधोहमिति ब्रह्मानुचितनम् ॥ २४ ॥ अयं प्रपंचो मिथ्यै-
 व सत्यं ब्रह्माहमद्वयम् ॥ अत्र प्रमाणं वेदांता गुरवोऽनुभवस्तथा

॥ २५ ॥ मय्येव सकलं जातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ मयि सर्वं
 लयं याति तद्ब्रह्माद्वयमस्म्यहम् ॥ २६ ॥ ब्रह्मैवाहं न संसारी न
 चाहं ब्रह्मणः पृथक् ॥ नाहं देहो न मे देहः केवलोहं सनात-
 नः ॥ २७ ॥ इति श्रीमदात्मचिंतनं संपूर्णम् ॥ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सिद्धांतविंदुप्रारम्भः ॥ न भूमिर्न
 तोयं न तेजो न वायुर्न खं नेंद्रियं वा न तेषां समूहः ॥ अनैका-
 तिकत्वात्सुषुप्तैकसिद्धस्तदेकोवशिष्टः शिवः केवलोहम् ॥ १ ॥
 न वर्णा न वर्णाश्रमाचारधर्मो न मे धारणाध्यानयोगादयो-
 पि ॥ अनात्मा श्रयाहं ममाध्यासहानात्तदेको ॥ २ ॥ न माता
 पिता वा न देवा न लोका न वेदा न यज्ञा न तीर्थं ब्रुवंति ॥
 सुषुप्तो निरस्ताति शून्यात्मकत्वात्तदेको ॥ ३ ॥ न सांख्यं

वे०

॥६॥

स्तो०

॥६॥

न शैवं न तत्पांचरात्रं न जैनं न मीमांसकादेर्मते वा ॥ वि-
शिष्टानुभूत्या विशुद्धात्मकत्वात्तदेको ॥ ४ ॥ न चोर्ध्वं न
चाधो न चांतर्न बाह्यं न मध्यं न तिर्यङ् न पूर्वापरादिक् ॥
वियद्व्यापकत्वादखंडैकरूपस्तदेको ॥ ५ ॥ न शुक्लं
न कृष्णं न रक्तं न पीतं न कुब्जं न पीनं न ऋस्वं
न दीर्घं ॥ अरूपं तथा ज्योतिराकारकत्वात्तदेको ॥
॥ ६ ॥ न शास्ता न शास्त्रं न शिष्यो न शिक्षा न चत्वं
न चाहं न चायं प्रपंचः ॥ स्वरूपावबोधो विकल्पासहिष्णु-
स्तदेको ॥ ७ ॥ न जाग्रन्न मे स्वप्नको वा सुषुप्तिर्न विश्वो न
वा तैजसः प्राज्ञको वा ॥ अविद्यात्मकत्वात्त्रयाणां तुरीयस्तदे-
को ॥ ८ ॥ अपि व्यापकत्वाद्धि तत्त्वप्रयोगात्स्वतः सिद्धभा-

वादनन्याश्रयत्वात् ॥ जगत्तुच्छमेतत्समस्ततदन्यत्तदेको
॥९॥ न चैकं तदन्यद्वितीयं कुतः स्यान्न वा केवलत्वं न चाके-
वलत्वं ॥ न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात्कथं सर्ववेदांतसिद्धं
ब्रवीमि ॥ १० ॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचित सिद्धांतबिंदुः
समाप्तः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ आत्मपंचकप्रारम्भः ॥
नाहं देहा नेंद्रियाण्यंतरंगं नाहंकारः प्राणवर्गो न बुद्धिः ॥
द्वारापत्यक्षेत्र वित्तादिदूरः साक्षी नित्यः प्रत्यगात्मा शिवोहं
॥ १ ॥ रज्ज्वज्ञानाद्भाति रज्जुर्यथाहिः स्वात्माज्ञानादात्मनो
जीवभावः ॥ आप्तोक्त्याहिभ्रांतिनाशे स रज्जुर्जीवो नाहं
देशिकोक्त्याशिवोहं ॥ २ ॥ आभातीदं विश्वमात्मन्यसत्यं
सत्यज्ञानानंदरूपे विमोहात् ॥ निद्रामोहात् स्वप्नवत्तन्न सत्यं

शुद्धः पूर्णो नित्य एकः शिवो हं ॥ ३ ॥ नाहं जातो न प्रवृद्धो
 न नष्टो देहस्योक्ताः प्राकृताः सर्वधर्माः ॥ कर्तृत्वादिश्चिन्मय-
 स्याऽस्ति नाहंकारस्यैव ह्यात्मनो मे शिवो हं ॥ ४ ॥
 मत्तो नान्यात्किंचिदत्रास्ति दृश्यं सत्यं बाह्यं वस्तु मायो-
 पकल्मसं ॥ आदर्शोत्तर्भासमानस्य तुल्यं मय्यद्वैते भाति-
 तस्माच्छिवो हं ॥ ५ ॥ इत्यात्मपंचक स्तोत्रं संपूर्णं ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ हस्तामलकस्तोत्रप्रारम्भः ॥
 श्रीशंकर उवाच ॥ कस्त्वं शिशो कस्य कुतोसि गता किं
 नाम ते त्वं कुत आगतोसि ॥ एतन्मयोक्तं वद चार्भक-
 त्वं मत्प्रीतये प्रीतिविवर्धनोसि ॥ १ ॥ शिष्य उवाच ॥
 नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो न ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राः ॥
 न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थो भिक्षुर्न चाहं निजबोधरूपः

॥२॥निमित्तं मनश्चक्षुरादिप्रवृत्तो निरस्ताखिलोपाधिराका-
शकल्पः॥ रविलोकचेष्टानिमित्तं यथा यः स नित्योपलब्धि-
स्वरूपोहमात्मा ॥३॥ यमगन्धुष्णवन्नित्यबोधस्वरूपं मनश्च-
क्षुरादीन्यबोधात्मकानि ॥ प्रवर्तते आश्रित्य निष्कंपमेकं
स नित्यो ॥४॥ मनश्चक्षुरादेर्वियुक्तः स्वयं यो मनश्चक्षुरा-
देमनश्चक्षुरादिः॥मनश्चक्षुरादेरगम्यस्वरूपः स नित्यो ॥५॥
मुखाभासको दर्पणे दृश्यमानो मुखत्वात्पृथक्त्वेन नैवास्ति
वस्तु ॥ चिदाभासको धीषु जीवेषु तद्वत्स नित्यो ॥६॥
यथा दर्पणाभावआभासहानौ मुखं विद्यते कल्पनाहीनमे-
कं ॥ तथा धीवियोगे निराभासको यः स नित्यो ॥७॥य ए-
को विभाति स्वतः शुद्धचेताः प्रकाशस्वरूपोपि नानेव
धीषु ॥शरावोदकस्थो यथा भानुरेकः स नित्यो ॥८॥ यथा

सूर्य एकोप्स्वनेकश्चलासु स्थिरास्वप्यनन्यद्विभाव्यस्वरूपः॥
 चलासु प्रभिन्ना सुधीष्वेक एवं स नित्यो०॥९॥ यथानेकच-
 क्षुःप्रकाशो रविर्न क्रमेण प्रकाशीकरोति प्रकाश्यं ॥ अने-
 का धियो यस्तथैकःप्रबोधःस नित्यो०॥१०॥विवस्वत्प्रभातं
 यथा रूपमक्षं प्रगृह्णाति नाभातमेवं विवस्वान् ॥ यदाभा-
 तमाभासयत्यक्षमेकः स नित्यो०॥११॥समस्तेषु वस्तुष्व-
 नुस्यूतमेकं समस्तानि वस्तूनि यन्न स्पृशति ॥ वियद्वत्सदा
 शुद्धमच्छस्वरूपं स नित्यो०॥१२॥घनच्छन्नदृष्टिर्धनच्छन्नम-
 र्कं यथा मन्यते निष्प्रभं चातिमूढः ॥ तथा बद्धवद्भाति यो
 मूढदृष्टेः स नित्यो०॥१३॥उपाधौ यथा भेदता सन्मणीनां
 तथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेषु ॥ यथा चंद्रिकाणां जले

चंचलत्वं तथा चंचलत्वं तवापीह विष्णो ॥ १४ ॥

इति श्रीहस्तामलकाचार्यकृतं स्तोत्रं संपूर्णम् ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रप्रारम्भः ॥ विश्वं
दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजांतर्गतं पश्यन्नात्मनिमायया
बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ॥ यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वा-
त्मानमेवाद्भ्यं तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये
॥ १ ॥ बीजस्यांतरिवांकुरो जगदिदं प्रागुनिर्विकल्पं पुनर्मा-
याकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्याचित्रीकृतम् ॥ मायावीव
विजृम्भयत्यपि महायोगीवयः स्वेच्छया तस्मै श्री० ॥ २ ॥ यस्यै-
व स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थकं भासते साक्षात्तत्त्वमसी-
ति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान् ॥ यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न
पुनरावृत्तिर्भवांभोनिधौ तस्मै श्री० ॥ ३ ॥ नानाछिद्रघटोदर-

स्थितमहादीपप्रभाभास्वरं ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा
 बहिः स्पन्दते ॥ जानामीति तमेव भांतमनुभात्येतत्समस्तं
 जगत्तस्मै श्री० ॥४॥ देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलं बुद्धिं च
 शून्यं विदुः स्त्रीबालांधजडोपमास्त्वहमिति भ्रांता भृशं वा-
 दिनः ॥ मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे त-
 स्मै श्री० ॥५॥ राहुग्रस्तदिवाकरंदुसदृशो मायासमाच्छाद-
 नात् सन्मात्रः करणोपसंहरणतो यो भूत्सुषुप्तः पुमान् ॥ प्राग-
 स्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते तस्मै श्री० ॥६॥
 बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वोऽस्ववस्थास्वपि व्यावृ-
 त्तास्वनुवर्तमानमहमित्यंतःस्फुरंतं सदा ॥ स्वात्मानं प्रक-
 टीकरोति भजतां यो भद्रया मुद्रया तस्मै श्री० ॥७॥ विश्वं पश्य-
 ति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंबंधतः शिष्याचार्यतया तथै-

व पितृपुत्रात्मना भेदतः ॥ स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो
 मायापरिभ्रामितस्तस्मै श्री० ॥८॥ भूरंभांस्यनलोनिलांबर
 महर्नाथो हिमांशुः पुमानित्याभाति चराचरात्मकमिदं य-
 स्यैव मूर्त्येषकं ॥ नान्यत् किंचन विद्यते विमृशतां यस्मा-
 त्परस्माद्विभोस्तस्मै श्री० ॥९॥ सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृत-
 मिदं यस्मादमुष्मिन् स्तवे तेनास्य श्रवणात्तथार्थ मनना-
 द्रयानाच्च संकीर्तनात् ॥ सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादि-
 श्वरस्त्वं स्वतः सिध्येत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम्
 ॥१०॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ सत्याचार्यस्य गमने कदाचि-
 न्मुक्तिदायकं ॥ काशीक्षेत्रं प्रति सह गौर्या मार्गे तु शंकरं
 ॥१॥ अंत्यवेषधरं दृष्ट्वा गच्छ गच्छेति चाब्रवीत् ॥ शंकरः

वे०

॥१०॥

स्तो०

॥१०॥

सोऽपि चांडालस्तं पुनः प्राह शंकरं ॥२॥ अन्नमयादन्नमयम-
थवा चैतन्यमेव चैतन्यात् ॥ द्विजवर दूरीकर्तुं वाञ्छसि किं
ब्रूहि गच्छ गच्छेति ॥ ३ ॥ किं गंगांशुनि बिंबितेवरमणौ
चांडालवाटीपयः पूरेवांतरमस्ति कांचनघटी मृत्कुंभयोर्वोबरे
॥ प्रत्यग्वस्तुनि निस्तरंगसहजानंदावबोधांबुधौ विप्रोयं
श्वपचोयमित्यपि महान्कोयं विभेदभ्रमः ॥४॥ जाग्रत्स्वप्न-
सुषुप्तिषु स्फुटतरा या संविदुज्जंभते या ब्रह्मादिपिपीलि-
कांततनुषु प्राप्ता जगत्साक्षिणी ॥ सैवाहं नच दृश्यवस्त्विति
दृढप्रज्ञापि यस्यास्ति चेच्चांडालोस्तु स तु द्विजोस्तु गुरुरि-
त्येषा मनीषा मम ॥५॥ ब्रह्मैवाहमिदं जगच्च सकलं चिन्मा-
त्रविस्तारितं सर्वं चैतदविद्यया त्रिगुणयाशेषं मया कल्पि-
तं ॥ इत्थं यस्य दृढामतिः सुखतरे नित्ये परे निर्मले

चांडालोस्तु स तु० ॥६॥ शश्वन्नश्वरमेव विश्वमखिलं नि-
श्चित्य वाचा गुरोर्नित्यं ब्रह्म निरंतरं विमृशता निर्व्याज-
शांतात्मना ॥ भूतं भावि च दुष्कृतं प्रदहता संविन्मये
पावके प्रारब्धाय समर्पितं स्ववपुरित्येषा मनीषा मम ॥
॥७॥ या तिर्यङ्नरदेवताभिरहमित्यंतःस्फुटागृह्यते यद्भासा
हृदयाक्षदेहविषया भांति स्वतोऽचेतनाः ॥ तां भास्यैः पि-
हितार्कमंडलनिभां स्फूर्तिं सदा भावयन्योगी निर्वृतमान-
सोहि गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥ ८ ॥ यत्सौख्यांबुधिले-
शलशतइमे शक्रादयो निर्वृतायच्चित्ते नितरां प्रशांतकलने
लब्ध्वा मुनिर्निर्वृतः॥यस्मिन्नित्यसुखांबुधौ गलितधीर्ब्रह्मैव
न ब्रह्मविद्यःकश्चित्स सुरेंद्रवंदितपदा नूनं मनीषा मम॥९॥
इति मनीषापंचक संपूर्णं ॥ श्रीगणेशाय नमः॥अथ काशीपं-

चक्रप्रारम्भः ॥ मनोनिवृत्तिः परमोपशान्तिः सा तर्थवर्या म-
 णिकर्णिका च ॥ ज्ञानप्रवाहा विमलादिगंगा सा काशिकाहं
 निजबोधरूपा ॥ १ ॥ यस्यामिदं कल्पितमिद्रजालं चराचरं भा-
 ति मनोविलासं ॥ सच्चित्सुखैका परमात्मरूपा साका ॥ २ ॥
 कोशेषु पंचस्वधिराजमाना बुद्धिर्भवानीप्रतिदेहगेहं ॥ साक्षी
 शिवः सर्वगतो तरात्मा साका ॥ ३ ॥ काश्यां हि काश्यते का-
 शी काशी सर्वप्रकाशिका ॥ सा काशी विदिता येन तेन प्राप्ता
 हि काशिका ॥ ४ ॥ काशीक्षेत्रं शरीरं त्रिभुवनजननी व्यापि-
 नी ज्ञानगंगा भक्तिः श्रद्धा गयेयं निजगुरुचरणध्यानयोगः
 प्रयागः ॥ विश्वेशोयं तुरीयः सकलजनमनः साक्षिभूतोऽतरात्मा
 देहे सर्वे मदीये यदि वसति पुनस्तर्थमन्यत्किमस्ति ॥ ५ ॥
 इति श्रीशंकराचार्यविरचितं काशीपंचकं संपूर्णं ॥ श्रीगणेशाय

नमः॥अथ वाक्यवृत्तिप्रारंभः॥सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचित्य-
शक्तिं विश्वेश्वरं विदितविश्वमनंतमूर्तिं॥निर्मुक्त बंधनमपा-
रसुखांबुराशि श्रीवल्लभं विमलबोधघनं नमामि॥१॥ यस्य
प्रसादादहमेव विष्णुर्मय्येव सर्वं परिकल्पितं च॥इत्थं विजा-
नामि सदात्मरूपं तस्यांघ्रिपद्मप्रणतोऽस्मि नित्यं॥२॥तापत्र-
यार्कसंतप्तः कश्चिदुद्विग्नमानसः॥शमादिसाधनैर्युक्तःसद्गुरुं
परिपृच्छति॥३॥अनायासेन येनास्मान्मुच्येयं भवबंधनात्॥
तन्मे संक्षिप्य भगवान् केवलं कृपया वद॥४॥साधिवेतवचन
व्यक्तिः प्रतिभाति वदामि ते॥ इदं तदिति विस्पष्टसावधान
मनाः शृणु ॥ ५ ॥ तत्त्वमस्यादिवाक्योत्थं यज्जीवपरमात्म-
नोः॥तादात्म्यविषयं ज्ञानं तदिदं मुक्तिसाधनं ॥ ६ ॥ को
जीवः कः परश्चात्मा तादात्म्यं वा कथंतयोः॥तत्त्वमस्यादि

वाक्यं वा कथं तत्प्रतिपादयेत् ॥७॥ अत्र ब्रूमः समाधानं को-
 न्यो जीवस्त्वमेव हि ॥ यस्त्वं पृच्छसि मा कोहं ब्रह्मवासि
 न संशयः ॥८॥ पदार्थमेव जानामि नाद्यापि भगवन् स्फुटं ॥
 अहं ब्रह्मेति वाक्यार्थं प्रतिपद्ये कथं वद ॥ ९ ॥ सत्यमाह
 भवानत्र विज्ञानं नैव विद्यते ॥ हेतुः पदार्थबोधो हि
 वाक्यार्थवर्गतरिह ॥ १० ॥ अंतःकरणतद्भृतिसाक्षी चैत-
 न्यविग्रहः ॥ आनंदरूपः सत्यः सन् किं नात्मानं प्रपद्यसे
 ॥ ११ ॥ सत्यानंदस्वरूपं धीसाक्षिणं बोधविग्रहं ॥ चित्त-
 यात्मतया नित्यं त्यक्त्वा देहादिगां धियं ॥ १२ ॥ रूपादि-
 मान्यतः पिंडस्ततो नात्मा घटादिवत् ॥ वियदादिमहाभू-
 तविकारत्वाच्च कुंभवत् ॥ १३ ॥ अनात्मा यदि पिंडोय-
 मुक्तहेतुबलान्मतः ॥ करामलकवत्साक्षादात्मानं प्रतिपा-

दय ॥ १४ ॥ घटद्रष्टा घटाद्भिन्नः सर्वथा न घटो तथा ॥
देहद्रष्टा तथा देहो नाहमित्यवधारय ॥ १५ ॥ एवमिन्द्रिय-
दृङ्नाहमिन्द्रियाणीति निश्चिनु ॥ मनो बुद्धिस्तथा प्राणो
नाहमित्यवधारय ॥ १६ ॥ संघातोपि तथा नाहमिति
दृश्यविलक्षणं ॥ द्रष्टारमनुमानेन निपुणं संप्रधारय ॥ १७ ॥
देहेन्द्रियादयो भावा हानादिव्यापृतिक्षमाः ॥ यस्य सन्निधि-
मात्रेण सोहमित्यवधारय ॥ १८ ॥ अनापन्नविकारः सन्न-
यस्कान्तवदेव यः ॥ बुद्ध्यार्दिश्चालयेत्प्रत्यक् सोहमित्यवधा-
रय ॥ १९ ॥ अजडात्मवदाभाति यत्सान्निध्याज्जडा अपि ॥
देहेन्द्रियमनःप्राणाः सोहमित्यवधारय ॥ २० ॥ अगमन्मे
मनोन्यत्र सांप्रतं च स्थिरीकृतं ॥ एवं यो वेत्ति धीवृत्ति

सोहमित्यवधारय ॥ २१ ॥ स्वप्नजागर्हिते सुप्ति भावाभावौ
 धियां तथा ॥ यो वेत्त्याविक्रियः साक्षात्सोहमित्यवधारय
 ॥ २२ ॥ घटावभासको दीपो घटादन्यो यथेष्ट्यते ॥ देहा-
 वभासको देही तथाहं बोधाविग्रहः ॥ २३ ॥ पुत्रावित्तादयो
 भावा यस्य शेषतया प्रियाः ॥ द्रष्टावसप्रियतमः सोहमित्य-
 वधारय ॥ २४ ॥ परंप्रेमास्पदतया मानभूवमहं सदा ॥
 भूयासमिति यो द्रष्टा सोहमित्यवधारय ॥ २५ ॥ यः साक्षि-
 लक्षणो बोधस्त्वंपदार्थः स उच्यते ॥ साक्षित्वमपि बोधृत्व
 मविकारितयात्मनः ॥ २६ ॥ देहेन्द्रियमनःप्राणा हेकृतिभ्यो
 विलक्षणः ॥ प्रोद्भिन्नताशेषषड्भाव विकारस्त्वं पदाभिधः ॥ २७ ॥
 त्वमर्थमेवं निश्चित्य तदर्थं चिंतयेत्पुनः ॥ अतद्व्यावृत्ति-
 रूपेण साक्षाद्विधिमुखेन च ॥ २८ ॥ निरस्ताशेषसंसार-

दोषोऽस्थूलादिलक्षणः ॥ अदृश्यत्वादिगुणकः पराकृतत-
 मोमलः ॥ २९ ॥ निरस्तातिशयानंदः सत्यप्रज्ञानविग्रहः ॥
 सत्तास्वलक्षणः पूर्णः परमात्मति गीयते ॥ ३० ॥ सर्वज्ञत्वं
 परेशत्वं तथा संपूर्णशक्तिता ॥ वेदैः समर्थ्यते यस्य तद्व-
 ह्येत्यवधारय ॥ ३१ ॥ यज्ज्ञानात्सर्वविज्ञानं श्रुतिषु प्रतिपादितं
 ॥ मृदाद्यनेकदृष्टांतैस्तद्वह्येत्यवधारय ॥ ३२ ॥ यदानंत्यं प्रति-
 ज्ञाय श्रुतिस्तत्सिद्ध्यै जगौ ॥ तत्कार्यत्वं प्रपंचस्य तद्वह्ये-
 त्यवधारय ॥ ३३ ॥ विविज्ज्ञास्यतया यच्च वेदांतेषु मुमुक्षुभिः ॥
 समर्थ्यतेतित्यत्वेन तद्वह्येत्यवधारय ॥ ३४ ॥ जीवात्मना प्रवे-
 शश्च नियंतृत्वं च तान् प्रति ॥ श्रूयते यस्य वेदेषु तद्वह्ये-
 त्यवधारय ॥ ३५ ॥ कर्मणां फलदातृत्वं यस्यैव श्रूयते श्रुतौ ॥
 जीवानां हेतुकर्तृत्वं तद्वह्येत्यवधारय ॥ ३६ ॥ तत्त्वं पदार्थौ

निर्णीतो वाक्यार्थश्चित्यतेधुना ॥ तादात्म्यमत्र वाक्यार्थ-
 स्तयोरेव पदार्थयोः॥३७॥संसर्गोवा विशिष्टो वा वाक्यार्थो
 नात्र संमतः ॥ अखंडैकरसत्वेन वाक्यार्थो विदुषां मतः
 ॥३८॥प्रत्यग्बोधो य आभाति सोद्वयानंदलक्षणः॥अद्वया-
 नंदरूपश्च प्रत्यग्बोधैकलक्षणः॥३९॥इत्थमन्योन्यतादात्म्य
 प्रतिपत्तिर्यदा भवेत् ॥ अब्रह्मत्वं त्वमर्थस्य व्यावर्तेत तदैव
 हि ॥ ४० ॥ तदर्थस्य च पारोक्ष्यं यद्येवं किं ततः शृणु॥
 पूर्णानंदैकरूपेण प्रत्यग्बोधोवतिष्ठते॥४१॥तत्त्वमस्यादिवा-
 क्यं च तादात्म्यप्रतिपादने॥लक्ष्यौतत्त्वं पदार्थो द्वाबुपादाय
 प्रवर्तते॥४२॥हित्वा द्वौ शबलौ वाच्यौ वाक्यं वाक्यार्थबो-
 धने॥यथा प्रवर्ततेऽस्माभिस्तथा व्याख्यातमादरात् ॥४३॥

आलंबनतया भाति योस्मत्प्रत्ययशब्दयोः ॥ अंतःकरण-
 संभिन्न बोधः स त्वंपदाभिधः ॥ ४४ ॥ मायोपाधिर्ज-
 गद्योनिः सर्वज्ञत्वादिलक्षणः ॥ पारोक्ष्यशबलः सत्याद्या-
 त्मकस्तत्पदाभिधः ॥ ४५ ॥ प्रत्यक् परोक्षैकस्य सद्विती-
 यत्वपूर्णता ॥ विरुध्यते यतस्तस्माल्लक्षणा संप्रवर्त्तते ॥ ४६ ॥
 मानान्तरविरोधे तु मुख्यार्थस्यपरिग्रहे ॥ मुख्यार्थेनाविना-
 भूते प्रतीतिलक्षणोच्यते ॥ ४७ ॥ तत्त्वमस्यादिवाक्येषु
 लक्षणा भागलक्षणा ॥ सोहमित्यादिवाक्यस्य पदयोरिव
 नापरा ॥ ४८ ॥ अहंब्रह्मेतिवाक्यार्थबोधो यावद्दृढोभवेत् ॥
 शमादिसहितस्तावदभ्यसेच्छ्रवणादिकं ॥ ४९ ॥ श्रुत्या-
 चार्यप्रसादेन दृढो बोधो यदा भवेत् ॥ निरस्ताशेषसंसार
 निदानः पुरुषस्तदा ॥ ५० ॥ विशीर्णकार्यकरणो भूतसू-

क्षमैरनावृतः विमुक्तकर्मनिगडः सद्य एव विमुच्यते
 ॥ ५१ ॥ प्रारब्धकर्मवेगेन जीवन्मुक्तो यदा भवेत् ॥ किं-
 चित्कालमनारब्धकर्मबंधस्य संक्षये ॥ ५२ ॥ निरस्ताति-
 शयानंदं वैष्णवं परमं पदं ॥ पुनरावृत्तिरहितं केवल्यं प्रति-
 पद्यते ॥ ५३ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपीरब्राजकाचार्य श्री-
 मच्छंकराचार्यविरचिता वाक्यवृत्तिः समाप्ता ॥ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ परापूजा ॥ पूर्णस्यावाहनं कुत्र
 सर्वोधारस्य चासनं ॥ स्वच्छस्य पाद्यमर्घ्यं च शुद्धस्याचमनं
 कुतः ॥ १ ॥ निर्मलस्य कुतः स्नानं वस्त्रं विश्वादेरस्य च ॥
 निरालंबस्योपवीतं पुष्पं निर्वासनस्य च ॥ २ ॥ निर्लेपस्य
 कुतो गंधो रम्यस्याभरणं कुतः ॥ नित्यतृप्तस्य नैवेद्यं तांबूलं
 च कुतो विभोः ॥ ३ ॥ प्रदक्षिणा ह्यनंतस्य ह्यद्वयस्य कुतो

नतिः ॥ वेदवाक्यैरवेद्यस्य कुतः स्तोत्रं विधीयते ॥ ४ ॥
स्वर्यप्रकाशमानस्य कुतो नीराजनं विभोः ॥ अंतर्बहिश्च
पूर्णस्य कथमुद्भासनं भवेत् ॥ ५ ॥ एवमेव परापूजा सर्वा-
वस्थासु सर्वदा ॥ एकबुद्ध्या तु देवेशे विधेया ब्रह्मवित्तमैः ॥
॥ ६ ॥ इति परापूजा ॥ आत्मा त्वं गिरिजापतिः सहचराः
प्राणाः शरीरं गृहं पूजाते विविधोपभोगरचना निद्रासमा-
धिस्थितिः ॥ संचारास्तु पदोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि
सर्वा गिरो यद्यत्कर्म करोमि तत्तदाखिलं शंभो तवाराधनं
॥ १ ॥ मनः कुत्रोद्युक्तं सपदि वद मे गम्यपदवीं नरे वा
नार्यो वा गमनमुभयत्राप्यनुचितं ॥ यतस्ते क्लीबत्वं प्रतिप-
दमहो हास्यपदवीं ततो गता नूनं तदनुसर तद्ब्रह्म परमं ॥ २ ॥

॥ इति श्रीशंकराचार्यकृतवेदांतस्तोत्रप्रथमभागसमाप्तः ॥

निर्णयसिन्धु गुर्जर टीका मूल्य ८-०-॥

॥ इति वेदांतस्तोत्रसंग्रहः समाप्तः ॥

पंडित नारायण मूलजी कंपनी बुकसेलर, कालबादेवी-मुंबई.

[OrderDescription]
,CREATED=22.01.20 14:10
,TRANSFERRED=2020/01/22 at 14:15:33
,PAGES=35
,TYPE=STD
,NAME=S0002617
,Book Name=M-2412-VEDANT STROT SANGRAH BHAG PAHILA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF

FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,